

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisí se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ožnanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 5 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Klun in Madeyski za celjsko gimnazijo.

Dne 11. junija t. l. se je začel posvetovati proračunski odsek o srednjih šolah in o novi slovensko-nemški spodnji gimnaziji v Celju. Poročevalec, dr. Beer, izrekel se je zoper njo ter predlagal resolucijo, naj se vpraša štajarski deželni šolski svet, ali in kje naj se za slov. mladino ustanovi učni zavod z nemško-slovenskim učnim jezikom. Za dr. Hallwichom, dr. Heroldom in dr. Haase se je oglasil kranjski državni poslanec Klun, ki je gledé celjskega vprašanja blizu tako-le govoril:

Čuditi se je, da se je poročevalec, znan poznavalec naših šolskih razmer, danes izneveril svojemu načelu, ustrezati izobraževalnim potrebam raznih narodov, in da predlaga, naj se izloči postavka, katero je vlada postavila v proračun, da ugodi priznani potrebi slovenskega prebivalstva. Slovensko ljudstvo ima žalostno srečo, da je gledé šolstva pastorka med avstrijskimi narodi. Ne samo da nima ni jedne slovenske srednje šole, na Koroškem in v zloglasnem Trstu celo ljudskih šol nima. Na Kranjskem ni ne jedne slovenske srednje šole, zakaj takozvane slovenske paralelke na višji gimnaziji so dvojezične, ker se le nekaj predmetov slovenski uči. Realka je povsem nemška, dasi je kranjski deželni zbor že opetovano sklepal gledé uredbe učnega jezika. Za te sklepe pa se ni nihče menil, da se je čuditi, kako da se sedaj hkrati sklepom štajarskega dež. zbora prisoja taka važnost, dasi se navadno samouprava malo uvaža. Na Spodnjem Štajarskem živi skupaj skoro ravno toliko Slovencev, kakor na Kranjskem. Poslanska zbornica je vsprejela že mnogo resolucij, katere je vlada kot opravčene priznala, katerih pa se ali ni upala, ali jih ni hotela izvršiti. Slovenske paralelke na Kranjskem so se obnesle, in ko je prišla Štajarska na vrsto, se je spet polovičarsko delo napravilo. Slovenske paralelke se niso zajedno na obeh spodnještajarskih gimnazijah ustanovile, ampak samo v Mariboru, za poskušnjo. Slovenci so zahtevali, naj se ta poskus napravi v Celju, ker je Celje sredi slovenskega Sp. Štajarja in ker ondotno gimnazijo največ slovenski dijaki obiskujejo. Slovenski rodoljub je nabiral prispevke za ustanovitev slovenski mladini namenjene gimnazije in največ je darovala slovenska duhovščina v to svrhu. Zavod je bil seveda nemški, kakor tedaj sploh vsi zavodi, ali ustanovitelji so imeli najprej izobrazbo slovenske mladine v mislih. O kaki nemški posesti se tu torej ne more govoriti. Celjska gimnazija je bila in je še sedaj pred vsem Slovincem namenjena, ker bi nikakor ne mogla obstajati, ko bi bila vezana samo na Nemce. Od ustanovitve te gimnazije so se naučne razmere v vseh deželah jako premenile in tem razmeram primerno bi bila morala vlada sama tudi urediti celjsko gimnazijo, kakor je to storila drugod, da bi mogla služiti prvotnemu svojemu namenu. Ker

se je poskus s slovenskimi paralelkami sijajno posrečil, dasi leži Maribor blizu nemške meje, bi bila morala vlada izpolniti svojo obljubo in po resolucijah zahtevane paralelke v Celju ustanoviti.

Predno se je to zgodilo, je morala prejšnja vlada odstopiti. Slovenski poslanci so pristopili h koaliciji z izrecno izjavo, da pričakujejo od vlade, da bo upoštevala njih želje in zahteve, zlasti tiste, za katere se je zbornica že izrekla z resolucijami. Dotično izjavo je sklenil konservativni klub in jo objavil. Vladi na čast bodi povedano, da je priznala opravičenost naše zahteve in obljubila jo izpolniti.

Ustanovitev slovenskih paralel v Celju ni politično, ampak čisto kulturno, ne novo, nego staro vprašanje, ki stoji v državnem zboru že dlje kakor petnajst let na dnevnem redu. Skrajni nemški nacionalci so iz njega naredili politično vprašanje in začeli srdit boj, da ustanovitev paralelk preprečijo. L. 1810. so štajarski stanovi priporočali ustanovitev slovenskih profesor na graškem vseučilišču, pa se niso bali za nemštvo v Gradcu, pred 6 leti so se ustanovile paralelke v Mariboru in nemštvo ni od njih nič trpelo. Če je nemštvo v Celju zaradi nekaj slovenskih razredov v nevarnosti, potem stoji na jako slabih nogah. Vzlic temu se je mnogo ljudij udalo agitaciji nemških nacionalcev in dasi so drugačnega prepričanja, se jej ne upajo upreti. Med te spadajo člani nemške levice, ki so svoje stališče gledé Celja premenili samo iz strahu pred nacionalci. Nekdaj je levica priznavala, da je ustanovitev kulturnih zavodov za Slovence potrebna. Tudi poročevalec je to priznaval in le zahteval, naj se v Celju mesto paralel ustanovi posebna gimnazija. Ker snio hoteli koaliranim levičarjem olajšati stališče, se nismo upirali poročevalčevi zahtevi. Vlada je pritrdila in postavila v proračun prvi znesek. Komaj pa se je to zgodilo, začela se je gonja iz nova, kar kaže, da so levičarji predlagali ustanovitev posebne gimnazije samo zategadelj, da bi sploh celo stvar mogli preprečiti. (Konec prih.)

Izvanredni zbor „katoliškega pol. društva v Konjicah.“

Prevažni dogodki na cerkvenem, kakor na političnem polju so nagnili društveni odbor, da je sklical pred časom zbor katol. polit. društva v Konjice. V to svrhu je bil odbral nedeljo, 16. junija t. l. posebno zato, ker je ta dan napočilo petdeseto leto, odkar so bili kardinal Janez Marija grof Mastai-Feretti izvoljeni za papeža in so vsprejeli preslavno ime Pija IX. Velečastiti g. prvomestnik je otvoril ob treh popoldne zbor v okinčanih društvenih prostorih s kriščanskim pozdravom, je

ob kratkem omenil zgodovinsko važnega dne in je dal besedo č. g. vikariju Kukoviču za slavnostni govor. Ta je v kratkih, ali jedrnatih obrisih popisal življenje in trpljenje, velikost in imenitnost nepozabnega papeža Pija IX.

Ker je drugi govornik bil službeno zadržan, je veleč. g. prvomestnik zborovalcem predložil najvažnejše dogodke po smrti papeža Pija IX. in ob izvolitvi kardinala Joakima Pecci, slavno vladajočega papeža Leona XIII. V spomin nam je poklical nekaj najimenitnejših okrožnic in naredb našega sv. očeta ter nam je razložil prevažni pomen papeževih poslancev ali nuncijev po vesoljnem svetu. Poročal je natančno, kako neosnovano da so bili napadli in razžalili milostlj. gospoda nadškofa Agliardi, ki zastopajo vlado sv. očeta na dvoru našega svetlega cesarja v Beču. Nato je pa predlagal, da naj po vzgledu najodličnejših in najodločnejših katoliških društev našega cesarstva tudi naše društvo sklene sledečo resolucijo ali sklep, ki priča o naši udanosti do sv. očeta in o našem spoštovanju do njihovih poslancev. Glasi se tako-le:

Resolucija.

Od pokojnega papeža Pija IX. s posebnim pismom (breve) odlikovano, od slavno vladajočega papeža Leona XIII. s posebnim blagoslovom obdarovano »katol. polit. društvo v Konjicah« je dne 16. junija 1895 v Konjicah zbrano izreklo svoje bridko obžalovanje, da so papeževga poslanca nadškofa Agliardi tako nedostojno napadli in hudo razžalili. Soglasno izpoznajo vsi zborniki svojo neomahljivo zvestobo in prepokorno udanost do sv. očeta papeža Leona XIII., kakor tudi svojo neomajeno spoštovanje do papeževga poslanca, nadškofa Agliardi. Oni odločno terjajo, da naj nihče ne skuša kratiti sv. očetu nedotakljivih pravic, po svojem poslaniku se razgovarjati s škofi in verniki vsega našega cesarstva o vseh vprašanjih, naj te zadevlejo samo cerkvene reči ali pa cerkev in državo skupaj.

Ta resolucija se je vsprejela z velikim navdušenjem ter se je odposlala prevzvišemu nadškofu Agliardi-ju na Dunaj.

Odbornik g. dr. Rudolf je na to poročal o »celjskem vprašanju«, okoli katerega se zdaj suče ves državni zbor. Bomo-li že to leto dobili v Celju slovensko-nemško gimnazijo, še ni vedel povedati — da jo dobimo, ni več dvomiti — pa predlagal je govornik gg. Mih. Vošnjaku, grofu Hohenwarthu in vsem onim poslancem, ki se tako možgato poganjajo za ta nam neobhodno potrebni učni — ne politični — zavod, izreči zaupanje našega društva. Tudi to se je zgodilo s telegramom na gospoda poslanca Vošnjaka. Poprej se je pa še v Gradec odposlal poseben telegram, v katerem je naše društvo najspodobnejše častitalo Njih ekselenci gosp. cesarskemu namestniku baronu Kübeck-u k petindvajsetletnici v nja visoki službi ter se mu najdostojneje poklonilo. K sklepu zborovanja je še velečastiti gospod prvomestnik povzel v tretjič besedo ter opomnil mnogostevilne zbornike, da ta izvanredni zbor, ki se je sešel v proslavo papežev Pija IX. in Leona XIII., ne more raziti, da ne bi se ob enem hvaležno spomnil našega svetlega cesarja, ki z nami očetovsko delijo žalost in veselje. V kratkih besedah je omenil, da so od zadnjega zbora slem naš svetli vladar obiskali nesrečno Ljubljano, da njene prebivalce potolažijo po strašnem potresu ter jih h krepkemu delu spodbudijo, da so obiskali tudi nemški Gradec, da so slovesno vložili zadnji kamen v novo vseučilišče. Z velikim veseljem so zborniki vsprejeli veselo novico, da so naš milostljivi knezoškof Mihael od predolge bolezni že toliko okrevali, da so na praznik presv. Rešnjega Telesa slovesno procesijo vodili po mestu mariborskem. S trikratnim navdušenim »živio«-klicem

na te naše najvišje poglavarje se je zbor razšel se le proti peti uri zvečer v najlepšem redu.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Braslovčah.

Od 26. maja do 3. junija t. l. so bili za našo faro dnevi pobožnosti in svetega veselja. Naš veleč. g. dekan so nam oskrbeli sv. misijon, katerega sta vodila č. jezuita o. Doljak in o. Vrhovec. Željno je zrla oko vsakega farana, ko so v nedeljo, 26. maja ob 6. uri zjutraj naši č. gg. duhovniki slovesno pripeljali č. misijonarja v cerkev, in med tem, ko je bila cerkev prenapolnjena ljudstva, so veleč. g. dekan v lepem nagovoru izročili farane svoje tema poslancema božjima za ta zlati čas.

Pri pridigah je ves ta sv. čas bila cerkev prenapolnjena. Prav marljivo so se udeleževali farani te redke pobožnosti. Vsak dan trikrat smo hiteli trumoma v cerkev poslušat glasu božjega. Vsakdanje pridige, molitve in neutrudljivo delovanje č. misijonarjev v spovednici je omehčalo celo one, ki že več let niso k spovedi hodili, da so se zdaj prav skesano spovedali. Koliko veselje je bilo za vse, ko smo videli, da so vse spovednice bile zatlačene od rane zore do poznega večera! Kakšna radost je bila na binkoštno soboto, ko so č. o. Doljak povabili vse farane k procesiji, ki je bila ob 6. uri zvečer s presv. Rešnim Telesom po trgu, da naj bi se vsi farani v procesiji javno zahvalili Jezusu v presv. oltarskem zakramentu za brezštevilne milosti, ki nam jih je v tem zlatem času sv. misijona tako obilno delil!

Binkoštno nedeljo ob 3. uri popoldne je bila pridiga o blaženi D. M., po pridigi so veleč. g. dekan imeli pete lavretanske litanije, pri katerih je vse ljudstvo z navdušenostjo odpevalo.

Binkoštni ponedeljek, 3. junija, bil je sklep sv. misijona. Ob 3. uri popoldne so veleč. g. dekan blagoslovili prelepi misijonski križ v navzočnosti desetih č. gg. duhovnikov. Potem je bila procesija po trgu, pri kateri se je nesel misijonski križ; bilo je veliko število belo oblečenih deklet z venci na glavi; ljudstva pa se je kar trlo. Ko se je procesija vrnila v cerkev, stopili so zadnjikrat č. o. Doljak na prižnico, da bi imeli sklepni govor sv. misijona. V tem govoru so o. Doljak vse verno ljudstvo navduševali, naj bi zdaj stanovitno v dobrem ostalo in se po sklepu, ki ga je vsak pri sv. spovedi storil, vedno ravnal.

H koncu so še na glas z vsem ljudstvom ponovili krstno obljubo in podelili sv. papežev blagoslov. Nato pa so vzeli slovo od nas s tako milim in mičnim govorom, da ga ni bilo, ki bi se ne bil jokalo. Ko so s prižnice stopili, zapela se je zahvalna pesem. Nato se zahvalijo veleč. g. dekan č. misijonarjem, pa tudi č. gg. spovednikom, ki so vse te svete dneve pomagali v v spovednicah. Pohvalijo tudi vse farane, ki so s toliko pobožnostjo prestopili k mizi Gospodovi.

Blagor nam Braslovčanom, ki imamo tako skrbnega duhovnega očeta, veleč. g. dekana, ki so nam poklicali duhovne zdravnike, č. misijonarje, župnijo preprodit, zgubljene poiskati in verne potrditi. Ne bomo jih zato nagradili s časnim plačilom, ki ga tudi ne želijo, ampak življenje svoje hočemo uravnati tako, da bomo vsi deležni večnega plačila. Enako obljubimo tudi nepozabljivima oo. misijonarjema, po njih naukih živeti in moliti za njiju, da še mnogo, mnogo duš pridobita Kristusu. Srčno zahvalo smo dolžni tudi vsem č. gg.

